

Ålands handikappförbund r.f.

VERKSAMHETSPLAN

2017

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

MÅL OCH SYFTE	3
<i>Förbundets målsättningar under 2017:</i>	4
<i>Förbundets målsättningar för de kommande åren:</i>	5
VERKSAMHET samarbetar– bevakar – agerar – informerar	5
Kansliet HandiCampen	5
Stödgrupper	6
Samarbete	6
Intressebevakning	7
Information.....	7
Verksamhet för unga	9
Tillgänglighet.....	9
Sysselsättningsverksamhet	10
Personligt ombud för personer med funktionsnedsättning	10
PERSONALEN VID ÅLANDS HANDIKAPPFÖRBUND	11
HÅLLBAR UTVECKLING	12
ALKOHOL- OCH DROGPOLICY	12
JÄMSTÄLLDHETSPOLICY	13

MÅL OCH SYFTE

Ålands handikappförbund r.f. (i fortsättningen handikappförbundet eller förbundet) är en samarbetsorganisation för tretton handikapp- och patientföreningar på Åland med 4450 medlemmar.

Handikappförbundet har **tretton medlemsföreningar** och för tillfället två aktiva **stödgrupper (se nedan under avsnittet stödgrupper)**. Medlemsföreningarna är:

- De Utvecklingsstördas Väl på Åland r.f.
- Ålands Neurologiska förening r.f.
- Ålands Hörselförening r.f.
- Ålands Synskadade r.f.
- Ålands Cancerförening rf
- Föreningen Vårt Hjärta r.f.
- Demensföreningen på Åland r.f.
- Andning & Allergi Åland r.f.
- Ålands Reumaförening r.f.
- Diabetesföreningen på Åland r.f.
- Ålands Intresseförening för psykisk hälsa – Reseda r.f.
- Ålands Autismspektrumförening r.f.
- Föräldraföreningen för barn med särskilda behov r.f.

Närmare information om medlemsföreningarna finns i deras egna verksamhetsplaner och budgeter samt på handikappförbundets hemsida www.handicampen.ax.

Styrelsen för Ålands handikappförbund r.f. består av en representant från varje medlemsförening, dvs. totalt 13 medlemmar.

Handikappförbundets vision är ett samhälle för alla. Ett samhälle där alla har lika förutsättningar och är fullt delaktiga oavsett funktionsförmåga. Handikappförbundets uppgift är att påverka och förändra samhället så det blir tillgängligt för alla. Det gör vi genom **aktivt och uthålligt påverkansarbete. Handikappförbundet är partipolitiskt och religiöst obundet.**

Ålands handikappförbund **bevakar** och **agerar** i handikappfrågor och **informerar** om sådant som ligger inom handikappområdet tillsammans med sina medlemsföreningar. Förbundets

syfte är att arbeta för jämlikhet och delaktighet på lika villkor för personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga på Åland. Arbetet sker med grund i **FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning**.

De människor som lever med en funktionsnedsättning har kunskap och unika erfarenheter av att leva i en värld med funktionshinder. Människor med olika funktionsnedsättningar har helt olika behov och förutsättningar. Därför måste lösningarna vara olika för att passa alla. Våra medlemsföreningar har fördjupad kunskap om de specifika villkoren för sina medlemmar.

I enlighet med stadgarna fungerar Ålands handikappförbund r.f. som **samarbetsorgan** för sina **medlemsföreningar** (handikapp- och patientföreningar) och **grupper** som bedriver verksamhet bland personer med funktionsnedsättning på Åland. Förbundet stöder medlemsföreningarna i deras verksamhet. Så långt det är **möjligt tillvaratar förbundet alla handikappgruppers intressen oberoende av medlemskap i någon förening**.

Förbundets målsättningar under 2017:

- Fortsätta sprida information om förbundet och Personligt Ombuds verksamhet.
- Delta i och ordna evenemang i syfte att lyfta fram handikappfrågor, såsom **minimässa på ÅHS**, samt att uppmärksamma **internationella handikappdagen 3.12.2017**.
- Fortsatt arbete med informationsspridning och påverkan gällande **tillgänglighet** och öka medvetenheten om **universell design**.
- Fokusera på medlemsföreningarna och styrelsearbete. Förbundet kommer att ordna åtminstone en föreläsning om styrelse- och föreningsarbete för medlemsföreningarna under året.
- På lämpligt sätt följa upp och stöda de platser och företagare som deltog i de TEAM ÅLAND-finansierade tillgänglighetsinventeringarna kring årsskiftet 2015/2016. Planera för en fortsättning innehållande en ny inventeringsrunda inför 2018.
- **Intressebevakning**, speciellt gällande lagstiftningen på det sociala området, omstruktureringen av kommunernas socialtjänst och kommunernas service till personer med funktionsnedsättning.
- **Förbereda för att i samarbete med lämpliga aktörer inleda ett projekt kring bemötande i skolorna under 2018**.
- Att i samarbete med Juridiskt ombud i Svenskfinland vid behov på lämpligt sätt bygga upp en **juridisk stödfunktion** för det åländska funktionshindersonrådet.
- Uppdatera förbundets alkohol- och drogpolicy
- Utarbeta en antimobbningpolicy

Förbundet följer en treårsplan (2017-2019) för att skapa kontinuitet i de evenemang som planeras och för att ha en överblick över vilka områden som behöver uppmärksammas i framtiden.

Förbundets målsättningar för de kommande åren:

- Ökad medvetenhet om förbundet genom informationsspridning
- Ökat inflytande gällande handikappfrågor i samhällsdebatten
- Intressebevakning
- Skapande av evenemang för att lyfta handikappfrågor
- Förstärka samarbetet mellan förbundets medlemsföreningar och andra aktörer

VERKSAMHET

samarbetar– bevakar – agerar – informerar

Kansliet HandiCampen

Kansliet, **HandiCampen**, med personal, bibliotek, sammanträdesrum och teknik, fungerar som ett **gemensamt resurscenter** för personer med **funktionsnedsättning** på Åland. Via kansliet, som är öppet vardagar kl. 9-15, förmedlas information och service till både medlemmarna och allmänheten.

Kansliets gemensamma utrymmen, reception, sammanträdesrum, personalrum/sammanträdesrum och bibliotek används flitigt av både personalen och de tretton föreningarna och stödgrupper. Periodvis är lokalerna så uppbokade att externa lokaler måste hyras för möten och sammankomster. På kansliet tillhandahåller förbundet teknisk utrustning såsom datakanon, bärbar dator, OH-apparat, och hörselslinga med trådlösa mikrofoner. Förbundet leasar en gemensam server och kopiator.

Förbundet och medlemsföreningarna hyr tillsammans HandiCampenutrymmena om 399 m² i Nyfahlers av Alandiabolagen. Förbundet fungerar som huvudhyresgäst gentemot medlemsföreningarna Demensföreningen på Åland, De utvecklingsstördas Väl på Åland, Ålands Reumaförening, Föreningen Vårt Hjärta, Ålands neurologiska förening och Ålands Hörselförening. Hyran är bunden till konsumentprisindex och justeras årligen. Ålands Cancerförening äger sitt kansli som ligger i anslutning till förbundets lokaler och föreningen använder de gemensamma utrymmena och delvis kansliets teknik. Övriga medlemsföreningar använder gemensamma föreningsutrymmen.

Service till medlemsföreningarna

Samarlokaliseringen av medlemsföreningarna i HandiCampen möjliggör ett kostnadseffektivt arbetssätt där förbundets bokförare, byråsekreterare/receptionist och organisationssekreterare fungerar som en resursenhet för medlemsföreningarna istället för att respektive förening själv ska upprätthålla denna service. Förbundets bokförare och byråsekreterare/receptionist bokför för 12 av 13 medlemsföreningar och bokföraren upprättar bokslut för 12 föreningar. Bokföraren sköter löneräkning-och löneutbetalning och periodskattedeklaration för 12 föreningar, hjälper till vid uppgörande av föreningarnas budget och deltar vid behov på föreningarnas styrelsemöten vid behandling av ekonomiska ärenden. Förbundets organisationssekreterare anlitas i stor utsträckning av medlemsföreningarna för hjälp med publikationer, skrivelser, trycksaker, marknadsförning etc. Servicen regleras i ett skilt dokument.

Förbundets tema för år 2017 är förenings- och styrelsearbete och under året kommer åtminstone en föreläsning i styrelsearbete för medlemsföreningarna att arrangeras.

Stödgrupper

Där det inte är ändamålsenligt eller möjligt att grunda en egen förening kan personer träffas och dela erfarenheter och dylikt i en stödgrupp. Förbundets roll är att vara med och ”starta upp” grupper enligt förfrågningar. Förbundet bedriver inte stödgruppsverksamhet som sådan, utan fungerar som katalysator och bidrar med kunskap och information om stödgruppsverksamhet. Förbundet tillhandahåller möteslokal, bevakar stödgruppernas intressen, tar in aktuellt informationsmaterial till biblioteket och hjälper till att anordna föreläsningar. Stödgruppsverksamheten är ytterst varierande över tid. Därför går det inte att förutspå hur verksamheten kommer att se ut under året. För tillfället finns två aktiva stödgrupper vid förbundet, en tjejgrupp för tonårstjejer med funktionsnedsättning och en föräldragrupp för föräldrar till barn med osynliga funktionshinder – med eller utan diagnos. Vid sidan av dessa finns tre stödgrupper som i skrivande stund är vilande, en endometriosgrupp, en grupp för personer med sköldkörtelsjukdomar och en grupp för personer med mag-och tarmsjukdomar.

Samarbete

Kärnan i förbundets samarbete utgörs av det dagliga samarbetet med medlemsföreningarna. Förbundet samarbetar även med andra organisationer inom tredje sektorn såsom Folkhälsan, Rädda Barnen och Ålands idrott. Bland förbundets myndighetssamarbeten kan nämnas FPA, ÅMHM, DO, AMS, Ålands Omsorgsförbund, Ålands landskapsregering och de åländska kommunerna. Kontakten till Ålands hälso- och sjukvård är kontinuerlig. Främst gäller samarbetet den paramedicinska mottagningen.

Kontakten till olika organisationer inom handikappområdet, främst i ett nationellt och ett nordiskt perspektiv, är viktig. Den input som samarbete och kontakt utanför Åland ger stimulerar verksamheten inom förbundet och ger nya idéer. Förbundet har en representant i Nordiska ministerrådets arbetsgrupp *Råd för nordiskt samarbete om funktionshinder*.

Intressebevakning

Förbundet bedriver intressebevakning i frågor som berör det åländska handikappområdet. Förbundet bevakar området och agerar på lämpligt sätt, t.ex. genom möten, insändare i massmedia, skrivelser och yttranden av olika slag. Rollen som remissinstans är viktig och ett sätt att föra fram åsikter som är betydelsefulla för föreningarna.

Information

En av förbundets viktigaste uppgifter är att informera om funktionsnedsättningar och övriga frågor som berör handikappområdet. Informationen till enskilda personer, både personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga, är ett högprioriterat område, men även information till allmänheten, massmedia, skolor och myndigheter är livlig.

Vi samarbetar med bland annat Ålands yrkesgymnasium vars studerande inom vård samt samhällliga och sociala sektorn har lektioner på HandiCampen där de får information om allt från förbundets verksamhet till specifika typer av funktionsnedsättningar eller sjukdomar.

Kostnadsfri individuell rådgivning ges enligt resurser och kompetens till personer med olika funktionsnedsättningar gällande t.ex. handikappservice, olika bidragsformer och socialskyddsfrågor. Förbundet har därmed ofta god insyn i funktionsnedsattas vardagliga levnadsvillkor, vilket ger ett gott underlag till att agera intressepolitiskt. Förbundet uppdaterar **socialskyddsguiden** "Information om stöd och bidrag för personer med funktionshinder" ungefär vartannat år med aktuell information. I guiden finns olika stöd- och bidragsformer samt kontaktuppgifter uppräknade och den nås enkelt via förbundets hemsida, alternativt i pappersformat.

Handikappförbundet ger årligen ut två nummer av **tidningen Handikappbulletinen**, som främst innehåller aktuell information inom handikappområdet, förbundet och föreningarna. Tidningen har under det senaste året omarbetats och utökats med mer redaktionellt material tillsammans med information från förbundet, medlemsföreningarna och dess medlemmar. Innehåll och layout sammanställs och sköts av förbundets personal och trycks vid tryckeri. I och med att många av medlemmarna i förbundet och föreningarna inte är aktiva på internet och Facebook är Handikappbulletinen en viktig och uppskattad informationskälla. Annonsering i lokalpressen är en stor men nödvändig kostnad för förbundet för att nå ut till så många som möjligt.

Handikappbulletinen delas ut till alla hushåll på Åland och är därmed en effektiv informationskanal till alla invånare i landskapet.

Förbundet har även ett bibliotek som erbjuder litteratur inom handikappområdet. Biblioteket uppdaterar sin litteratur årligen och besöks frekvent av studerande, undervisnings- och vårdpersonal.

Förbundet har även en viktig roll i att förmedla nya rön och information om handikappfrågor från omvärlden. Till exempel har begreppet universell design blivit ett allt mer aktuellt begrepp som nämns i samband med skapande av tillgängliga miljöer. Förbundet kommer att uppmärksamma universell design under de kommande åren. Förbundet strävar efter att ordna aktuella föreläsningar, informationstillfällen och studieresor som ger människor med funktionsnedsättning, anhöriga och professionella inom social- och hälsovården ökade kunskaper i handikappfrågor. Föreläsningar och dylikt ordnas till självkostnadspris, eller i mån av möjlighet gratis, för deltagarna.

Planerade evenemang inom informationsområdet under 2017:

Kurs i styrelsearbete

Förbundet planerar en kurs i styrelsearbete för förbundets styrelse och för de medlemsföreningars styrelser som önskar delta.

Minimässa vid ÅHS

Förbundet och medlemsföreningarna planerar att i februari 2017 ordna en minimässa om sin verksamhet för vårdpersonalen vid Ålands hälso- och sjukvård.

Ålands Mässan

Förbundet planerar att delta i Ålands Mässan 18-19 mars 2017.

FPA-informationstillfälle

Förbundet koordinerar det årligen återkommande informationstillfället om FPA:s förmåner för medlemsföreningarna.

Informationstillfälle om rättshjälpsbyrån

Förbundet planerar att koordinera ett informationstillfälle om Rättshjälpsbyråns service.

Seminarium om universell design

Förbundet planerar att under 2017 ordna ett seminarium om universell design.

Föreläsning om socialvårdslagen

Förbundet planerar att under 2017 ordna en föreläsning om socialvårdslagen.

Prova på-tillfälle riktat till skolor

Förbundet håller på att utforma ett upplägg för ett Prova på-tillfälle där deltagarna praktiskt får lära sig om hur det är att leva med en funktionsnedsättning.

Öppet Hus på HandiCampen

Förbundet planerar att upprepa den uppskattade "extra öppet –hus"-dagen på HandiCampen hösten 2017.

Internationella handikappdagen 3 december 2017 och bemötandepriiset 2017

Förbundet planerar att hålla en minimässa i Sittkoff Gallerian samt dela ut 2017 års bemötandepriis till den som ansträngt sig för att bemöta personer med funktionsnedsättning på ett bra sätt.

Verksamhet för unga

I förbundets regi drivs en tjejgrupp för unga tjejer (12-16 år) med funktionsnedsättning. Gruppen träffas ungefär en gång per månad och umgås, pratar, går på bio eller gör någon annan rolig aktivitet. Gruppen planeras fortsätta under 2017 och leds av lärarstuderande Ida Jansson.

Tjej- och killgruppsverksamhet är ett sätt för ungdomar att få ventilera sina problem och upplevelser med andra i liknande situation och med personer som kan erbjuda dem metoder för att hantera sina problem. Flera av tjejerna i gruppen hade exkluderats från social samvaro på grund av sitt sätt att fungera och vara på, vilket påverkas av deras funktionsnedsättning. Anledning till detta var att skolan inte klarat av att bemöta dessa tjejer på rätt sätt, mycket på grund av bristande förståelse eller redskap för att kunna handskas med situationen. Tjejgruppen består i dagsläget av sju tjejer med olika form av funktionsnedsättningar. Tjejgruppen är en plats där tjejerna får vara dem de är och blir accepterade för det. Det är en plats där de får möjlighet att utvecklas och känna glädje för sina unika egenskaper. Syftet är att förse tjejerna med redskap som de har användning för i framtiden, men framförallt är gruppen till för att skapa glädje, att skapa nya kontakter och vänskapsband.

Tillgänglighet

Arbetet för ett tillgängligt samhälle för personer med funktionsnedsättning fortsätter. Att bevaka och förbättra tillgängligheten gällande fysisk miljö, tillgång till information och möjlighet att kommunicera är en viktig uppgift för förbundet. **Förbundets tillgänglighetsgrupp** kommer att fortsätta att utgående från ett brukarperspektiv ge rådgivning, information och utlåtanden till myndigheter beträffande tillgänglighet. Bl.a. arbetar gruppen med att utforma ett grundkoncept för ett "Prova på-tillfälle" som förbundet och föreningarna tillsammans kan arrangera på uppdrag av exempelvis kommuner och skolor i syfte att öka kunskapen om hur det är att leva med funktionsnedsättning.

Verksamhetsledaren och organisationssekreteraren deltar i **nätverket "Turism för alla"** som arbetar med att förverkliga turismstrategin för åren 2012-2022 ur ett handikapperspektiv. Tanken bakom tillgänglighetsarbetet är att öka kunskapen om och intresset för tillgänglighetsfrågor och att aktivt arbeta för att det på Åland ska finnas information om tillgängliga turistmål.

Handikappförbundet lämnade i mars 2015 tillsammans med Visit Åland, Ålands Näringsliv och Företagarna på Åland lämnat in en projektidé till Team Åland gällande en tillgänglighetsinventering och framtagande av en tillgänglighetsguide med information om tillgängligheten för personer med någon typ av funktionsnedsättning samt framtagandet av

konkreta åtgärdsförslag för ökad tillgänglighet. Medel beviljades för projektet och handikappförbundet åtog sig att vara huvudman för den första delen, innehållande inventeringar. Nästa etapp av projektet står Visit Åland för, men förbundet kommer att fortsätta stöda Visit Åland och de inventerade företagarna med flera under 2017. Målsättningen är anhålla om medel för fortsatta inventeringar när informationen från de nu utförda inventeringarna finns offentlig via Visit Ålands hemsida, preliminärt i samband med ansökan om PAF-medel för 2018.

Sysselsättningsverksamhet

Arbete och sysselsättning har stor betydelse för att främja individens funktionsförmåga och delaktighet och gynnar samhället i stort. Ålands handikappförbund har genom avtal med Ålands kommunförbund r.f. åtagit sig att vara huvudman för arbets- och sysselsättningsenheten Fixtjänst. Se Fixtjänsts separata verksamhetsplan och budget för närmare upplysningar. Förbundet för diskussioner med övriga verksamheter inom området arbete och sysselsättning för personer med funktionsnedsättning för att se över möjligheterna att koordinera och knyta verksamheterna närmare varandra.

Personligt ombud för personer med funktionsnedsättning

Projektet Personligt ombud har verkat sedan augusti 2013 inom Ålands handikappförbund. Det har redan visat sig att det finns ett stort behov av en oberoende instans som kan stöda och ge råd till personer med funktionsnedsättning i frågor som rör socialservice och andra serviceformer. Det finns idag, speciellt med tanke på kommunernas och övriga myndigheters svagare ekonomiska situation, ett stort behov av stöd och information för att personer ska orka driva sina intressen och få den service och den hjälp som de har rätt till. Förutom att erbjuda information och rådgivning, stöder verksamheten personer med funktionsnedsättning i kontakten med myndigheter och andra organisationer. Personligt ombud uppmärksammar även de brister i samhällssystemet som framkommer vid kontakten med klienterna.

Juridisk stödfunktion för det åländska funktionshindersonrådet

Det juridiska stödet för personer med funktionsnedsättning, närstående och professionella verksamma på Åland är i dagsläget bristfälligt. Personligt ombud vid handikappförbundet ger information och råd till personer med funktionsnedsättning i frågor som rör socialservice och andra serviceformer, men ombudet har sin viktigaste funktion i att bygga upp relationen till klienten och hjälpa klienten att få tillbaka makten över sitt liv, att ge klienten empowerment. En del av personligt ombuds klientfall kunde undvikas om klienten fått rätt information i kontakten till myndigheterna.

På rikssidan har man löst behovet av en juridisk stödfunktion för funktionshindersområdet genom att SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder r.f. administrerar juridiskt ombud i samarbete med Finlands Svenska Handikappförbund r.f. och Finlands svenska socialförbund. Verksamheten består av juridisk intressebevakning, föreläsungsverksamhet och kostnadsfri juridisk rådgivning och utförs av två jurister.

Handikappförbundet avser att under 2017 bygga upp en juridisk stödfunktion för det åländska funktionshindersområdet. Målgruppen för verksamheten är personer med funktionsnedsättning, närstående och professionella verksamma på Åland. Avsikten är även att bedriva juridisk intressebevakning och delta i arbetsgrupper för framtagande av lagstiftning om landskapsregeringen vill nyttja denna funktion. Utförligare information finns i förbundets projektplan.

PERSONALEN VID ÅLANDS HANDIKAPPFÖRBUND

Personalen på Handikappförbundet består av fem personer; verksamhetsledare, organisationssekreterare, ekonomiansvarig, byråsekreterare/receptionist samt personligt ombud. Personalens arbetstid är heltid, förutom byråsekreteraren/receptionisten som är 82,8 % av heltid. Dessutom har förbundet en timanställd som utför städning på kansliet en gång per vecka. Som ovan framgår under "service till medlemsföreningarna" utgör en stor del, uppskattningsvis 80 % av bokförarens samt byråsekreterare/receptionistens arbetstid service till medlemsföreningarna. Organisationssekreterarens arbetsuppgifter är mer varierande, men uppskattningsvis 60 % av arbetstiden utgörs av service till föreningarna.

Verksamhetsledaren har det övergripande ansvaret för den löpande verksamheten. Hit hör personalledning för Handikappförbundets personal samt att hålla personalmöten med samtlig personal vid HandiCampen, budgetansvar, att bereda, föredra och verkställa beslut från förbundsstyrelsens 12-14 möten/år samt för vår- och höstmöte, intressebevakning och utvecklingsarbete i funktionshindersfrågor, samarbete med andra organisationer och myndigheter samt informationsverksamhet.

Organisationssekreteraren ansvarar huvudsakligen för informationsverksamhet både externt och internt inom förbundet. Organisationssekreteraren är redaktör för Handikapp Bulletinen och sammanställer övrigt informationsmaterial samt organiserar evenemang och aktiviteter. Organisationssekreteraren är dessutom föreningarna behjälplig med utformande av informationsmaterial och liknande arrangemang.

Den **ekonomiansvariga** ansvarar för förbundets och Fixtjänsts bokföring, bokslut och löneutbetalningar, vilket för närvarande omfattar 31 personer (24 arbetstagare vid Fixtjänst, 3 arbetsledare vid Fixtjänst, förbundets verksamhetsledare, organisationssekreterare, byråsekreterare/receptionist, personligt ombud och bokförare). Ekonomiansvarig ansvarar som ovan nämnts även för bokföring, bokslut och löneutbetalningar till 12 av 13

medlemsföreningar samt bistår vid behov i budgeteringsarbetet och vid hanläggningen av ekonomiska ärenden på föreningarnas styrelsemöten.

Byråsekreteraren/Receptionisten har ansvar för att sköta kundservice i receptionen, den tekniska utrustningen på kansliet och medlems servicen till de medlemsföreningar som har behov av det. Byråsekreteraren/Receptionisten samarbetar med organisationssekreteraren kring informationsmaterial samt med bokföraren kring rutinärenden i bokföringen såsom bl.a. löneutbetalning och redovisningar till skattemyndigheten.

Personligt ombud erbjuder en unik form av individuellt stöd och rådgivning till 18 år fyllda personer med funktionsnedsättning eller till familjer med barn med funktionsnedsättning som har ett omfattande och långvarigt behov av vård och stöd. Personligt ombud arbetar på uppdrag av personer med funktionsnedsättning. Målsättningen är att ge personer med funktionsnedsättning förmåga att ta kontrollen över sitt liv och att kunna ta del av och samordna samhällets utbud av stöd, service och vård.

Under året kommer förbundet att erbjuda personalen fortbildning, företagshälsovård, friskvård samt satsa på ergonomin för personalen i form av höj- och sänkbara skrivbord till kontoren. Fortbildning prioriteras för att öka trivselen och inspirera personalen, ge nya idéer och ny kunskap, vilket är i linje med förbundets strävan till att erbjuda kvalitativ service. Enligt resurser och intresse involveras även styrelsemedlemmarna i fortbildning och samvaro för att gynna samarbetet mellan föreningarnas representanter i styrelsen och personalen.

HÅLLBAR UTVECKLING

Ålands handikappförbund strävar till ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart arbete. Kansliets resurser används effektivt. Samtliga kontorsrum är besatta och sammanträdesrummen används maximalt under en stor del av året, och den tekniska utrustningen används flitigt. Det gemensamma kansliet erbjuder stöd och gemenskap för personalstyrkan. Förbundet strävar efter att vara en god arbetsgivare som erbjuder personalen konkurrenskraftig lönenivå, högkvalitativ fortbildning, företagshälsovård och friskvård. Under 2017 satsar förbundet på ergonomi för de kanslianställda i form av nya höj- och sänkbara skrivbord.

ALKOHOL- OCH DROGPOLICY

Handikappförbundets alkohol- och drogpolicy omfattar kanslipersonalen och styrelsen. Policyn kommer att uppdateras under 2017.

Handikappförbundet verkar för att erbjuda hälsosamma evenemang och för att erbjuda sin personal en god och hälsosam arbetsplats. Vid behov skapas rutiner för tidig insats, hänvisning till vård och eftervård om en anställd får drog- eller alkoholproblem. Utförligare information finns i *förbundets alkohol- och drogpolicydokument*.

JÄMSTÄLLDHETSPOLICY

Förbundets jämställdhetspolicy lägger grunden för att lönesättning, arbetsvillkor och möjligheter till inflytande ska vara lika bland kvinnor och män. Styrelsen ska till sin sammansättning vara jämställd och professionellt bemötande ska råda. Utförligare information finns i *förbundets jämställdhetspolicy*.